

Templet i Schweiz

I juli 1952 valgte præsident Samuel E. Bringhurst fra den schweizisk/østrigske mission sammen med præsident David O. McKay, der dengang var kirkens præsident, grunden, hvorpå templet skulle bygges i Zollikofen, en lille by som ligger i udkanten af Bern i Schweiz. Præsident McKay tog det første spadestik den 5. august 1953.

Templet i Schweiz var det første tempel, som kirken byggede i Europa, det første tempel, der var bygget efter samme arkitektur som det første tempel i Kirtland, i enkle linier, det første tempel hvor man benyttede moderne kommunikationsmidler og det første tempel, hvor der blev afholdt sessioner på 17 sprog foruden engelsk. Planerne til det nye tempel var parat samtidig med at grunden blev købt. Præsident McKay talte med en af kirkens arkitekter, efter at have set bygningen i et syn. Efter den første samtale med arkitekten, om tegningen til templet, beskrev præsident McKay tegningen så levende at arkitekten kunne tegne det, ligesom præsidenten havde set det. Men under arbejdet med tegningen forekom der nogle ændringer. Da præsident McKay så tegningerne sagde han: »Bror Anderson, det er ikke det tempel som du og jeg kiggede på sammen.« Tegningen blev ændret, så den passede til præsidentens oprindelige opfattelse af hvordan den skulle være, selv om det siden er bygget om i henhold til vor tids behov.

Templet blev indviet den 11. september 1955, hvorefter der blev afholdt 9 indvielsesmøder. Præsident McKay forblev i templet til alle disse møder, hvor han talte til hver eneste gruppe der kom, og han gentog indvielsesbønnen hver gang. Der kom ialt 1200 mennesker til disse møder. Da præsidenten havde bedt indvielsesbønnen, ved hjælp af tolke, talte han til de første tre grupper, som gik igennem for at få deres tempelbegavelse. I de første uger, hvor templet var i funktion, blev der givet 285 tempelbegavelser og beseglet 29 ægtepar. Disse tempelsessioner er formodentlig uden sidestykke i kirkens historie. De blev givet på 6 forskellige sprog, og fortsatte uafbrudt i 40 timer.

Lige siden indvielsen i 1955, har der været 8 tempelpræsidenter i templet i Schweiz: Samuel Bringhurst (1955-57), Walter Trauffer (1957-69), Charles Grob (1969-72), Immo Luschin von Ebengreuth (1972-77), Percy K. Fetzer (1977-81), Stanley D. Reess (1981-84), Carl W. Ringger (1984-87). For tiden er Louis E. Ringger templets præsident.

(Oplysningerne er fra »Deseret News 1986 Church Allmanac«).

Budskab fra områdepræsidentskabet

Større ting

Den opstandne Kristus forklarede nephiterne alt, lige fra begyndelsen til enden. Under dette henviste han til ikke-jøderne i de sidste dage og til de optegnede sandheder, som vi ville modtage. Han gav nogle befalinger og sagde blandt andet:

»...og når de tror på disse ting, da skal de **større ting** blive åbenbaret til dem« (3 Nephi 26:9. Fremhævelse tilføjet).

Derpå tilføjede Frelseren denne advarsel: »Men om så er, at de ikke vil tro dette, **da skal det, som er større, tilbageholdes fra dem**« (3 Nephi 26:10. Fremhævelse tilføjet).

Vi har spekuleret på om disse »større ting« bliver holdt tilbage fra Europa. Dermed tænker vi ikke kun på flere omvendte og en hurtigere vækst i kirkens enheder, men også på det, som har større betydning - som f.eks. sjælenes helliggørelse og evige familier.

Vi er ikke uopmærksomme på den fremgang, der er sket i Europa i de senere år. Vi får støt og roligt til stadighed døbt flere omvendte. Der er oprettet nye stave og missioner, og vi ser et billede på en vis styrke i næsten enhver afskygning af aktiviteterne i kirken. Men er det nok? Er vor fremgang i harmoni med den himmelske tidstabel og kan Herren fuldtud acceptere den?

Vi tror fuldt og fast på, at vi kan gøre en hel del mere, ja, så meget at vi kan få endnu »større ting« til at ske. Vi har mulighederne og ønsket. Men hvad er det der mangler? Vi vil gerne give jer tre forslag til bønsom overvejelse:

1. Se tingene i et større perspektiv

Fader Lehi sagde, at Nephi havde »set herlige ting« (2 Nephi 1:24). Det sagde han, fordi Nephi rettede sit blik mod fremtiden i det forjættede land. Det var

ikke rettet mod Jerusalem og Atlanterhavet.

Nogle af os har en tendens til at se tilbage i stedet for fremad. En sådan tendens står i vejen for vores fremgang. Vi må holde op med, som Laman og Lemuel, at se tilbage over skulderen, og rette blikket mod Jerusalem. Vi må hellere have et større overblik, og ligesom Nephi »bygge skibe« og »spænde buen«, og gøre alt det som får arbejdet i Europa til at gå fremad.

Et herligt syn antyder noget om mål og virksomme planer. Begge dele kræver udsyn. Begge dele motiverer til handling og begge dele er med til at mindske talen om tidligere bedrifter og restriktioner.

Et erklæret mål og en nedskreven plan vil ikke alene hidkalde usete himmelske kræfter til at hjælpe, men også gøre hjælpen til en realitet.

2. Større ydmyghed

Der er ikke mange dage imellem, at vi beder til at Helligånden vil gøre sin indflydelse gældende over hele Europa og påvirke folk, så der kan ske et mirakel i kirkens vækst her. Vi beder ikke om, at folk vil blive ramt af krige, hungersnød eller pest, for at tvinge dem i knæ. Vi ønsker ikke at folk skal tvinges til at blive ydmyge. Vi håber at folk vil blive mere velsignet, og »oprigtigt ydmyger sig **ved ordet**« (Alma 32:13-15. Fremhævelse tilføjet).

Medlemmer og missionærer har en tendens til at negligere deres ansvar for at forkynde evangeliet, fordi de siger at folk er for hårde, for rige og for stolte. De betragter den stolthed, som europæerne har tillagt sig gennem årene, som en uhelbredelig sygdom. De glemmer, at Guds ord har større magt end et sværd og at det er et våben, hvormed man kan vinde åndelige slag (se Alma 31:5).

Lad os udvikle større ydmyghed og forkynde Guds ord ved »Åndens sværd« (Efeserne 6:17), især Mormons Bog, så vi bevæger ånden, vinder sejre og får del i »større ting«.

3. Søg at få større tro og åndelighed

Man sagde engang om en troens mand, at »han udførte i sandhed mange mirakler i Jesu navn, og ingen kunne udføre nogen undergerning i Jesu navn, medmindre han var fuldstændig renset for alle sine synder« (3 Nephi 8:1).

Ingen af os er »renset for alle« vore synder. Men nogle bestræber sig på at rense karret indvendigt, for at forny deres tro. Vi taler om den tro, der ved sin udøvelse skærer de bånd over, som binder os, så vi ikke kan udrette det vi bør.

De af os, som er i færd med at rense »karret udvendigt« fri for det verdslige, må erindre os Guds befaling om at »karret først skal renses indvendigt« (se Alma 60:23). Hvordan skal vort lys kunne ses af folk, dersom vore lamper

er tilsodede af tvivl, ulydighed og fyldt med selvglæde?

Vi stemmer i med præsident Monson: »Det der virkelig er brug for i Europa er en opbakning og fornyet åndelig forpligelse ... en åndelig vækkelse ... fornyet tro og omvendelse ... for at kirkens mission kan blive opfyldt i Europa.« (Regionalkonferencen 1985).

Et mirakel i Europa

Et mirakel - et brændende mirakel - det er hvad vi behøver i Europa! Nej, vi behøver ikke brændende buske, at der sættes ildvogne ind eller endnu en regnbue på himlen. Det, vi behøver, er det herlige udsyn som Nephi havde, flere mennesker som »ydmyger sig, på grund af Guds ord« og større tro og åndelighed, som den Jareds bror udviste. For »uden syner forvildes et folk,« står der skrevet, de vil omkomme (se Ordsprogene 29:18). Man kunne også sige, at uden udsyn stivner fremgangen og mulighederne forspildes. De resultater vi ser for os, i stedet for at se tilbage på gårdsdagens skygger og skuffelser.

Vi skal udvikle mere ydmyghed og være mere trofaste mod Guds ord. Vi skal gribe sandhedens sværd, så vi kan skære igennem uvidenhed, falske overleveringer og andre forhindringer, som afholder folk fra at modtage evangeliet i dets fylde.

Vi må lukke øjnene op, ligesom Elisas tjener, så vi kan se de usete hærskarer som støtter os. Det er utrolig vigtigt, at vi glemmer vor frygt og erkender at »de, der er med os, er flere end de, der er med dem« (2 Kongebog 6:11-17).

Jesus sagde: »Alt er muligt for den, der tror« (Markus 9:23). Denne erklæring blev givet for næsten 2000 år siden, men sandheden i den er ikke blevet mindre, og den er lige så anvendelig som dengang. Det var dem med tro i hjertet der hidkaldte himmelske magter i tidernes midte, blandt de mennesker som boede det sted, som blev kaldt det forjættede land. Mon ikke den samme tro, ydmyghed og det samme fremsyn kan udføre mirakler for vor tids mennesker i disse forjættede lande?

Præsident Carlos E. Asay.

Velfortjente vinger - udvikling af tro

John L. Hart, Church News korrespondent.

Frankfurt, Vesttyskland

Da Dieter Uchtdorf var en ung pilotelev og gik på pilotskole i Texas, nåede han et vendepunkt både i sin karriere og i Kirken.

Han kom i kontakt med nogle stærke ledere, som drog ham ind i deres fællesskab og gav ham den fornødne opmuntring, så han vandt både sin tro og sine velfortjente vinger. Fra den tid hævede hans liv sig fra grunden og gik opad.

I dag er han chefpilot ved det tyske luftfartselskab Lufthansa, hvor han leder besætningerne og en stor del af selskabets internationale luftfart. Han er også præsident for Frankfurt stav i Tyskland. Præsident Uchtdorf, der er 47 år og kendt for sin pertentlighed både i og udenfor kirken, siger at hans to ansvarsopgaver supplerer hinanden.

»Hele min professionelle tilværelse har forberedt mig til den kaldelse jeg har modtaget,« sagde han fornylig i et interview i Frankfurt. »Uden kirken, var det aldrig lykkedes mig at få mine vinger. Og uden det ene job kunne jeg ikke have fuldført det andet.«

Han blev tilsluttet flyselskabet i 1965 og blev luftkaptajn i 1970. Han blev leder af en flåde af 737-maskiner i 1972, og kom på chefpilotskole i Phoenix, Arizona, i 1975. Han blev chefpilot for en kabinebesætning i 1978 og udnævnt til selskabets chefpilot i 1985 - samme år han blev kaldet til at være stavspræsident.

Den høje, mørkhårede mand nyder at flyve, og for tiden flyver han 747-maskiner, efter i nogle år at have fløjet DC10-ere. »Jeg elsker at flyve,« siger han. »Det er den bedst-betalte hobby man kan have.«

Hans første interesse som chefpilot er sikkerheden, den næste er at passagererne føler sig afslappet og hjemme, og endelig at forretningen går sundt og godt. Det budget, han har ansvaret for, er enormt. Sidste år beløb alene maden i maskinerne sig til 600 millioner D-mark.

Præsident Uchtdorf siger, at selskabets ledere udmærket er klar over hvilket arbejde han udfører for kirken. De er imponeret over kirken, og især over det som den gør for de unge. »De unge er virkelig en stor styrke for kirken,« siger han. »Vore unge er nødt til at være beredt til at tale meget åbent om kirken. Jeg har på fornemmelsen at mange ikke-medlemmer søger ihærdigt efter sandheden.«

Præsident Uchtdorf tilbragte sine unge år i en lille gren, i de vanskelige år lige efter den anden verdenskrig. »Det var vanskeligt at bevare styrken i vort liv,« husker han.

Hans bedstemor hørte om kirken af et medlem, mens de stod i kø for at få madvarer under krigen. Køen var meget lang og der var masser af tid til at snakke. Senere tilsluttede hun sig kirken og fik sin datter, svigersøn og deres børn ind i kirken. Dieter var dengang 5 år og den yngste af 4 børn.

Da Dieter var 13 år, tilsluttede en anden familie sig kirken. Deres datter, Harriet Reich, skulle blive hans kone. De gik til dans sammen. Han foretrak altid hendes selskab. »Hun er meget smuk,« siger han. »Alle de unge mænd løb efter hende.«

Hun lagde knap nok mærke til ham. Da Dieter var 18 år, tog han eksamen fra teknisk skole. Han besluttede sig derpå til at gå ind i det tyske luftvåben og blive uddannet til pilot. Men dengang havde tyskerne ingen øvelsesbase og alle piloter blev uddannet i USA. Dieter blev sendt til Big Springs i Texas for at blive uddannet. Før han tog afsted fik han en velsignelse af ældste Theodore M. Burton fra de Halvfjers første Kvorum, daværende præsident for den europæiske mission. »Han bad mig være forsigtig og gav mig en fantastisk velsignelse,« siger præsident Uchtdorf.

Da den unge mand ankom til Texas, påbegyndte han en af de vigtigste faser i sit liv. Han kom i en lille gren, som »virkelig engagerede mig i kirkens arbejde. Jeg fik et meget stærkt vidnesbyrd dér«. Engang var der i den lokale avis et billede af ham, hvor han hjalp til med et grensprojekt.

To år senere kom han tilbage til Tyskland, som fuldt flyvefærdig pilot.

»Da jeg kom hjem, opdagede jeg, at Harriet endnu ikke var gift. Hun var forbløffet over at jeg stadig talte normalt tysk,« husker han.

Søster Uchtdorf husker hvor overrasket hun blev da hun så ham. »Han var karseklippet og gik i cowboybukser, og havde tennissko på. 'Åh nej! Han ligner en amerikaner,'« tænkte hun.

»Men da han kom tilbage, var han blevet en voksen mand. Lige med ét følte jeg mig tiltrukket af ham.«

De blev gift samme år i 1962, i Schweiz templet. De har datteren Antje Uchtdorf Evans, som nu bor i Provo, og sønnen Guido på 18 år.

Tolv år senere blev præsident Uchtdorf ansat som leder af Lufthansas pilotskole. Skolen blev oprettet i Phoenix, Arizona, fordi vejret her er godt hele året rundt og på grund af den mindre tætte lufttrafik. Så måtte han atter afsted til Amerika, denne gang sammen med sin familie. Opholdet varede i 3 år. »I det store ward i Phoenix, hvor vi boede, måtte jeg kæmpe for at have en familie derhjemme, som jeg kunne undervise,« siger han. »Wardet var stort,« siger søster Uchtdorf. »De hjalp os meget. Børnene elskede de store klasser. Familierne der, var et stort eksempel for os, fordi de havde så stor kærlighed og var så trofaste i evangeliet. Det var en velsignelse at bo der, og vi fik stor lyst til at betale noget af det tilbage igen.«

Ved hjemkomsten til Tyskland i 1978, fandt familien Uchtdorf et hus i nærheden af kirkebygningen. »Det kunne virkelig betale sig,« siger præsident Uchtdorf. »Børnene kunne gå til alle kirkens aktiviteter.«

Familien Uchtdorf genspejler på en måde kirkens fremgang i Tyskland. Familien er nået meget langt, siden en bedstemor hørte om evangeliet, mens hun stod i kø for at få madvarer under krigen.

Foto velvilligst udlånt af Lufthansa.

Kirken udtaler sig om en ny kontroversiel film

Richard P. Lindsay, direktør for Kirkens PR-afdeling har udsendt følgende erklæring:

Filmen »The Last Temptations of Christ« er ikke historien om Jesus Kristus, Guds enbårne Søn, som i Getsemane og på Golgata påtog sig verdens synder, og opstod fra de døde med et løfte til alle om en forløsning. Set fra vort synspunkt forfladiger denne film Jesu Kristi budskab og mission. Vi afskyr det samvittighedsløse portræt af Jesus Kristus i visse intime seksuelle scener. Mænd og kvinder bliver fattigere ved at blive udsat for de klicheer som filmen skildrer.

Som vort navn fastslår ærer medlemmer af Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige Jesus Kristus som Guds Søn og verdens Frelser. Når man har oplevet den opløftende kraft af hans Ånd, vil vi på den baggrund opmuntre alle mennesker til i sandhed at søge Frelseren og de evige sandheder han belærte om, og afvise alt det som forringer værdigheden og ånden i hans guddommelige mission.

Church News, august 1988

Primarybørn dramatiserer Mormons Bog i Slagelse

I Slagelses Grens primary følger både børnene og de voksne en årlig læseplan over Mormons Bog. I relation til dette studieforløb afholdtes der i maj/juni 1988 et dobbeltarrangement, der blev kaldt »Guldpladerne«.

Første del af arrngementet omhandlede guldpladernes tilblivelse og henlæggelse i jorden.

Efter børnene var vel ankommet, bød præstinden str. Arja Lykkegaard, hos hvem begge arrangementer blev afholdt, velkommen og gav en kort indledning til dagens emne. Derefter vistes 1. del af filmen »Mormons Bog - et kostbart eje«, der omhandler Moronis sidste optegnelser og nedgravningen af guldpladerne. Den danske tekst i filmen blev læst højt, så alle børnene kunne følge med. Efter filmen sang alle »Mormons Bog«, hvorefter alle blev tildelt et profetnavn og blev klædt ud i »nephitisk klædedragt«. Alle var helt klar over, at vi nu befandt os i ca. år 400 efter Kristi fødsel. Der blev talt en del om, hvem navnene repræsenterede, hvordan disse profeter var, og hvordan det mon havde været, at leve på den tid.

Derefter samledes vi udenfor, hvor »profeterne« fik hver en »guldplade« og en skriver. Alle fik til opgave at skrive om deres tro på og følelser for Jesus Kristus. For en tilskuer var det en forunderlig oplevelse. Hver og en af børnene havde noget at skrive, og de gik op i det med højtidelig alvor.

Da optegnelserne var færdige, samlede Mormon »Guldpladerne« og overrakkte dem ærbødigt til sin søn Moroni, der begravede dem i en stenkiste (lavet af mursten) i jorden. Dækket til med jord, hengemt og ikke til at se for en forbipasserende fik de nu lov til at ligge der indtil næste arrangement.

Næste fase blev afholdt 3 uger senere. Nu var tiden 1820-27, Joseph Smiths tid. Først blev der talt om det forrige forløb, derefter rejstes der igen i tiden indtil 1820. Der blev vist filmen »Det første syn« og sunget sangen »Guldpladerne«. Børnene fik igen navne, denne gang Joseph Smith, hans nærmeste og vidnerne til Mormons Bog. Efter sangen kom Moroni og fortalte Joseph om guldpladerne og om hans mission. Da Moroni igen var forsvundet, blev der talt om det, der var sket, hvorefter alle begav sig ud til »Cumorah høj«, hvor guldpladerne var gemt. På lang afstand kunne man gennem træerne se en hvidklædt skikkelse stående der, hvor optegnelserne lå gemt, og da børnene nåede frem til »Moroni«, var det nok ikke uden et sug i maven.

Dette møde, ligesom de fire følgende møder - hver forestillende et møde om året, foregik med belæring til Joseph, hvorefter han fik lov til at se pladerne. Imellem hvert besøg skulle Joseph bevise sin trofasthed for at vise sig parat til at modtage pladerne.

Fristelserne, han blev udsat for, var: En journalist, der fristede med popularitet; en handelsmand, der lokkede med penge; en præst, der ikke troede på Josephs vidnesbyrd og endelig en udholdenshedsprøve. Disse 4 prøver foregik som ekstemporalspil (uforberedt og i forvejen ukendte for børnene), og de, der havde fået Josephs navn, var ikke i tvivl om, hvordan de skulle handle i de enkelte situationer.

Stor var også opmærksomheden, da de 4 år var gået, og guldpladerne skulle overrækkes til Joseph. Kunne man læse, hvad der var skrevet? Det kunne man, og pladerne vandrede højtideligt fra hånd til hånd, så alle fik lov til at føle på dem og læse i dem. Pladerne blev nu lagt bort - til Primarys mindebog.

Arrangementet sluttede igen med mad - dennegang blev der bagt snobrød og pølser.

Nu ses der frem til at arbejde med nadvermødeprogrammet, som jo også omhandler Mormons Bog. Både det ugentlige studium og guldplade-aktiviteten virker som en åndelig forberedelse til dette program og har åbnet for en større forståelse og taknemmelighed for Mormons Bog.

Her på »Cumorah høj« fandt børnene guldpladerne.

»Jeg levede på en vulkan, da jeg var missionær«

Tim Jensen var den første danske missionær i Island

Tim Jensen har godt nok været hjemme fra sin mission i over et år, idet han blev afløst i juni 1987, men hans historie fra missionen i Island er stadig værd at beskrive.

Forholdet Danmark/Island er noget specielt, for de to riger havde engang fælles konge, men under krigen ønskede islændingene at være selvstændige og midt under krigen blev landet en republik og det har det været siden. Men denne forbindelse mellem de to lande gjorde det til noget særligt at være dansk missionær. Godt nok kunne visse ældre mennesker være negative men de fleste tog godt imod Tim, selvom de gav ham øgenavnet »Bavni« der betyder »Bønne«. Det skyldtes bl.a. at danskerne under krigen sendte dårlige madvarer til Island. Engang var det således rådne bønner.

Der var også en anden ting der gjorde det nemmere, det var sproget. De fleste på Island taler lidt dansk, men også mange af ordene kan en dansker forstå selvom det sprog der tales i Island er meget »rent«, dvs der er ikke ændret så forfærdeligt meget siden vikingetiden. Tim fortæller at allerede efter 4 måneders forløb blev han senior alene fordi han talte sproget hurtigere end amerikanske missionærer.

Deres holdning til religion kan i det store og hele karakteriseres som noget vi kender: en Bibel på hylden er nok for dem: Jeg har min Bibel og min barnetro. Men de er på sin vis meget troende især de ældre. Det stammer fra dengang næsten enhver islænding var på havet og dem der blev derhjemme vidste ikke om de søfarende nogensinde vendte tilbage.

Alligevel har Tim mødt nogen af de mest troende og ydmyge, og dem der omvender sig bliver eliten, dem Herren har brug for i sin kirke. De bliver stærke ledere netop på grund af deres stærke religiøse baggrund. Men det er da lige så svært »at banke« på døre der som det er her i Danmark. Underligt nok var det altid lettest om vinteren, det skyldtes de lange mørke vinteraftner hvor man ikke havde andet at tage sig til end at se TV. Om sommeren kunne det ske at man arbejdede længe for at udnytte de lyse timer. Fx var det ikke noget særsyn at der blev arbejdet fra 6 morgen til klokken 22 om aftenen. På den måde blev der ikke tid til at tale så meget om religion.

Jeg ved godt det ser ud som om jeg »har en mave« på dette billede, men det kan skyldes at jeg har 2 T-shirts, 3 skjorter og 2 sweat-shirts på.

Der var et missionærægtepar som tog sig af missionærerne, de skulle rejse hjem og et nyt par skulle komme. Hun havde slægtninge på øen idet familien var rejst til USA mange år forinden. Hun havde korresponderet med flere af sine slægtninge men havde aldrig været i Island før. Tim og hans kammerat havde en »sur« dag, det regnede og de havde gået gennem 3 blokke uden at møde en eneste som ville lytte. De blev nu enige om at tage en omgang mere. Efter at have prøvet 2-3 steder var der en ældre dame der kom ind i opgangen med flere bæreposer. Missionærerne tilbød straks at hjælpe og det blev hun glad for. På vejen op af trappen fortalte Tim hvem de var, hvad de ville osv.

»Sjovt nok,« siger damen, »men jeg har familie i USA.« Hun inviterede missionærerne indenfor og forklarede dem om sin familie. Ikke alene havde hun slægtninge i USA men hun havde også familie i Danmark, og de var også medlemmer. Hun fortalte videre at hun lige havde modtaget noget familiehistorie fra Amerika. »Må vi se,« sagde Tim. Og da viste det sig at det var fra Mary Dillworth, den søster som lige var kommet til Island som missionær samme dag. På den måde fandt missionæren hele

Kjartan døbes

Marys slægt på Island og det endte med at man fandt flere 100 navne og man lavede en familiereunion. På den måde fik hele familien et meget positivt billede af Jesu Kristi Kirke. Damen fik lektierne men blev aldrig døbt - ihvertfald ikke i den omgang.

Vidnesbyrd

Min kammerat og jeg udarbejdede en rundspørge om familier. Der er nogle religiøse grupper i Island der modarbejdede os meget, vi kaldte dem antigrupper. Vi mødte en sådan gruppe, de kom med allehånde påstande og prøvede virkelig på at få os ned med nakken. I stedet for at forsvare os med næb og klør sagde vi til dem at det eneste vi var der for, var at bære vore vidnesbyrd om Jesu Kristi Kirke. Vi fortalte dem at den måde de havde lært om kirken på var som at rejse til Rusland og lære noget om USA. I begyndelsen var de aggresive så de rystede derved. Men da vi havde båret vort vidnesbyrd blev de tavse. Da fik jeg et vidnesbyrd om åndens magt. Og jeg blev klar over at man ikke behøver at være professor for at være missionær hvis man blot har ånden med sig.

Dåb

Det var ikke sjældent at der gik 8 måneder mellem vi havde en dåb, ja, et år havde man ikke en. En morgen var vi gået tidligt ud. Normalt begyndte vi først klokken 10, vi havde ca. 6 km ud til stedet hvor vi arbejdede. Men denne dag havde vi en aftale klokken 9, så vi startede hjemmefra klokken 8 (og vi blev i området hele dagen for det var for langt at gå frem og tilbage til hvor vi boede).

Det var ÷20 grader og sneen knirkede højt og da vi kom til damen vi havde aftale med var hun ikke hjemme, hun lukkede ialtfald ikke op.

Vi bestemte os så til at banke på døre selvom det var tidligt. Hver time gik vi ind i supermarkedet for at varme os lidt og besluttede at gå tre km mere, også for at holde varmen. Vi kom til den 1. blok, der gik vi ikke ind. I den 2. blok fandt vi en dame som lukkede op. Hun var straks parat til at lukke igen og stod og smilte lidt. Vi overtalte hende til at lytte til vort budskab selvom hun var meget passiv til at begynde med. Men hun livede op og spurgte bl.a. om blod. Hun kunne lide hvad vi sagde selvom vi de næste par gange måtte gentage alt det vi havde sagt første gang. Hun havde glemt det hele, det er som om folk lytter men de lytter alligevel ikke.

3. gang vi var der havde hun læst i Mormons Bog. Vi spurgte hende hvad hun bedst kunne lide, og hun svarede Alma og især der hvor der stod at han døbte med myndighed.

Hun havde altså fattet det og spurgte: »Betyder det så at de præster der går rundt her ikke har myndighed.« På vort bekræftende svar tilføjede hun: »Det er jo sørgeligt.« Og så havde vi hendes interesse 100%.

Til Visdomsordet sagde hun, at første gang vi havde været der havde vi talt om hvordan vi værdsatte vort legeme, og at hun var blevet lidt flov over sig selv. Hun havde derefter stoppet sin rygning fra den dag.

Hendes næste problem var kaffe. Hun elskede sin kaffe, ja, så meget at hun kunne tage en skefuld kaffe og tygge den. Vi troede at det ville blive svært, men hun holdt op kort tid efter. Vi døbte hende den 27. december og havde forpligtet sig til denne dåb inden hun overhovedet havde været i Kirken eller set andre medlemmer. Hun var meget troende og havde spurgt Herren om vort budskab var sandt og det fik hun et vidnesbyrd om at det var. Den anden søndag hun var i kirke holdt hun tale.

Jeg var glad for min mission i Island og jeg ville ikke have været missionær noget andet sted i verden. Jeg var med til at organisere grenen i Akureyri og på grund af denne familierundspørge vi lavede, blev en familie døbt samt en ældre mand. Der er skønt i Island.

Jørgen Ljungstrøm.

Zonekonference 1986, bl.a. ses missionspræsident Jacobs og søster Jacobs, ældste Joseph B. Wirthlin og søster Wirthlin.

Nyt fra Slægtshistorisk Bibliotek

Væveren fra Broby

En dag fik jeg en opringning fra en dame i Sorø, hun er formand for en slægtshistorisk forening der på egnen, og var ved at skrive en artikel til sit foreningsblad om væveren fra Broby. Hun var ikke i familie med væveren, men han var en som man ville fortælle om.

Væveren hed Jørgen Christensen, født 1809 i Broby, Sorø amt, han var dengang kendt for sin tilknytning til forskellige trossamfund og han gik omkring og prædikede.

4. april 1852 i Sørbymagle tilslutter han sig mormonkirken. Viden herom haves fra præsten i Sørbymagle, som i kirkebogen nedskrev forskellige hændelser i sognet. Men så kan man heller ikke finde mere om væveren. Hvad bliver der af ham? For man ved, at hans søn Jakob emigrerer som 16-årig i 1857.

Så spurgte damen: »Kan mormonernes bibliotek hjælpe os med at finde ud af, hvad der blev af væveren fra Broby?«

Henvendelsen kom netop som jeg skulle til Salt Lake City, og jeg tog så væveren med. Besøgte det store slægtshistoriske center indtil flere gange. Jeg lærte utroligt meget af denne specielle opgave. Allerførst gik jeg direkte til den store familiegruppeskema-samling (4-generationsskemaer indsendt i årene 1962-1979).

Her fandt jeg 3 skemaer med væveren - indsendt af 3 forskellige personer. På skemaerne stod som en anmærkning, at børnene var noteret som Jørgensen i Danmark men ændrede navnet til Christensen i Amerika. En væsentlig oplysning.

Af skemaet fremgik, at datteren Ane Marie var gift med Andrew P. Shumway. Så måtte jeg have fat i familieskemaerne med navnet Shumway. Dem var der mange af. Denne Shumway var i 1841 blevet døbt af profeten Joseph Smith i Nauvoo. Han var blandt de første pionerer som ankom til Saltsødalen.

Søster Krogh Thomsen kontrollerer nogle skemaer

Da han ægter danske Ane Marie den 4. april 1863 i Endowment House i Salt Lake City bliver han samtidig beseglet til sin første hustru. Danske Ane Marie oplever således flerkoneriet, men bliver åbenbart ked af det, for senere ægter hun en Charles W. Hyde.

Men jeg fandt ikke væveren Jørgen Christensen, så hvad nu? Hvad findes der af medlemsprotokoller i Danmark fra denne tidlige kirketid? Mange - og i »Navneprotokol over medlemmer af den Søndre-Overdrevske Gren af Jesu Kristi Kirkes Sidste Dages Hellige - organiseret den 14. dag i september på øen Sjælland udi Kongeriget Danmark 1851« finder jeg væveren og hans to sønner. Ud for hver står der, at de er emigreret den 20. maj 1857. Datteren rejser tilsyndeladende på et senere tids-

punkt. Moderen er død i 1851.

Næste trin i eftersøgningen! Passagerlisterne. Skibet forlader København den 20. maj 1857 og ankommer til Liverpool. Ti dage senere forlader den lille familie Liverpool omborg på »Tuscarora« med ankomst til Philadelphia den 3. juli.

Men hvor slog familien sig ned? Formålet med rejsen har uden tvivl været Zion. Jeg kigger på filmen med indvandrere til Utah. Negativt resultat. Så kigger jeg på filmen med pionerer som drog vest på i årene 1847-1869. Også negativt resultat.

Dernæst kigger jeg i AIS (Accelerated indexing System). Det er et register på mikrofiche. Det indeholder navnene (alfabetisk) på alle, som har boet i Amerika fra ca. 1600-1900. Navnene er kodet ind i en computer og taget direkte fra diverse folketællinger eller vælgerlister. Finder man det navn man søger, vil man få at vide i hvilken stat, amt og evt. by vedkommende boede et bestemt årstal. Endvidere sidetallet i optegnelsen, samt i hvilket arkiv originaloptegnelsen befinder sig.

I registeret fandtes ingen Jørgen Christensen overhovedet. Derimod var der flere med navnet Jakob og Jens, som var taget fra folketællingen i 1860.

Jeg kan kun se, at faderen Jørgen Christensen må være død inden 1860 på sin rejse tværs over prærien. Men også det findes der optegnelser for. Desværre kunne jeg ikke få tid til at undersøge denne mulighed, men det kan jeg gøre fra vort eget lille bibliotek.

Ovennævnte AIS har vi haft på Priorvej 4-5 måneder. Efter bare 14 dage i vores besiddelse, nåede rygtet til arkiverne i det ganske land, og vi fik mange henvendelser. Udvandrerarkivet i Aalborg rejste til byen for at se vort vidunder. I deres følge var en arkivar fra Norge.

I min søgen blev jeg gjort bekendt med mange andre hjælpemidler, som kan komme jer til gavn i jeres slægtsforskning. Jeg har hjemtaget håndbøger om emigration, som fortæller om de muligheder der kan være. Mange af os har forfædre fra Tyskland. Af den grund har jeg fået fat i belærende bøger om at finde sine aner i Tyskland.

Vort bibliotek ser ikke ud af noget - men efterhånden rummer det alligevel utroligt meget. Alle arkivalier, som er nævnt i denne artikel, kan hjemtages på mikrofilm til biblioteket. Alt hvad der findes på Slægtshistorisk Center i S.L.C. kan hjemtages enten på mikrofilm eller mikrofiche. Bøger kan kopieres, hvis man er interesseret i det.

Vi har katalog for 1988. Det betyder, at hvis du tidligere er blevet afvist, fordi der ikke var filmet noget fra denne by eller sogn (som regel udlandet), kan du prøve at få det undersøgt, om der nu skulle være filmet noget fra denne by, idet kirken stadig filmer mange arkivalier rundt om i verden. Netop Tyskland er et forsømt område bl.a. på grund af 2. verdenskrig, men det bliver der gjort noget ved nu. Selv i Østtyskland er der blevet filmet mange arkivalier. Så prøv igen.

Vi er parate til at tage imod jer.

Vort bibliotek er flittigt besøgt - af ikke-medlemmer, men Anne Margrethe Krogh-Thomsen på tlf. 02 17 92 51 er i stand til at få plads til alle, så ingen går forgæves.

Men jeg ved stadig ikke mere om væveren fra Broby.

Lis Billeskov Jansen
Bibliotekar.

Rettelse

I en omtale i Stjernen for august af »Håndbog for familier«, under **Forberedelse til tempelbegavelsen,** står der at ægtepar, »Der er blevet gift uden for templet (må) også vente et år, før de kan modtage deres tempelbegavelse eller få deres ægteskab beseglet«. Omtalen af tempelbegavelsen er forkert. Kun i undtagelsestilfælde, som nævnt i **Instruktionshåndbog for Kirkens ledere,** afsnit 6, kan et ægtepar, der er gift uden for templet, først få en tempelanbefaling til besegling af deres ægteskab i templet, efter at de har været borgerlig gift i mindst et helt år. Men værdige medlemmer, som ikke har fået deres begavelse og som er blevet borgerligt viet, kan godt modtage deres egen begavelse og alle andre ordinanser, bortset fra ægteskabsbeseglingen, inden der er gået et år efter deres borgerlige vielse.

Husk at,

31. december er sidste frist for indsendelse af din novelle fortælling digt etc. til forfatterkonkurrencen 1988.

(se OKTOBER STJERNEN for nærmere oplysninger)

Månedens spørgsmål:

? *Man ser ofte to hænder der griber hinanden ovenover døre og vinduer på kirkebygninger fra Kirkens første tid. Hvad betyder dette symbol?* ?

Se svaret side 16.

Vi har været på »turné«

Københavns stavs folkedansere »indtog« Sverige d. 27. juli - 6. august 1988

I westerbyen i SKARA sommerland, nord for Jönköbing.

Af en deltagers dagbog

Onsdag d. 27. juli mødtes vi kl. 9.30 hos Marion Anderson, fik udleveret vores skoposer og pakkede bilen.

Da vi havde startet på behørig vis med en bøn, tog vi afsted mod Helsingør hvor vi skulle med båden til Helsingborg. Vi nåede til svensk jord og kørte så til kirken i Helsingborg, hvor vi om aftenen skulle have vores premiere på »Det store show« som strakte sig over $1^1/_2$ time, med squaredanse, charleston, twist, en dukkedans, akrobatnummer, flirtedans og en »gæsteoptræden« med Lucky Luke (Claus Paulsen), Jolly Jumper (Peter Anderson & Morten Koch) og Daltonbrødrene (Martin Hansen, Lars Paulsen, Henrik Eriksen, Daniel Nørrung). Inden dette skulle løbe af stabelen optrådte vi dog 2 gange på Rådhustorvet ikke så langt fra kirken + en gang i et butikscenter.

Aftenens show blev en succes, vi fik besøg af en del fra København (forældre etc.) og det er rart at starte med at blive bakket sådan op hjemmefra!!

Torsdag d. 28. juli dansede vi i Malmö, i folkets park og inden da 2 gange på Strøget. Det var virkelig en succes, specielt på Strøget, men den største succes som vi følte vi havde på turen, det var i Malmö i kirken om aftenen, det var et utroligt lækkert publikum ... der var ikke så mange af dem, men de kunne virkelig bruge hænder og fødder. Det var virkelig en styrkelse af vores selvtillid, og de fik også at vide i Malmö, at de var det bedste publikum vi havde haft, og det blev de ved med at være.

Fredag d. 29. juli flyttede vi vores residens til familien Zimmermans hus, og der tilbragte vi vores fritid til søndag morgen.

Lørdag d. 30. juli skulle vi danse i Hessleholm, Hembygsparken. Det øsregnede, og det var ikke ligefrem godt for vores dansesko.

Det var virkelig dejligt at vi kunne benytte nogle af medlemmernes hjem, det var både mere hyggeligt og mere komfortabelt, tak for det!!

Søndag d. 31. juli. Vi kørte et godt stykke tid for at komme til kirken i Veksjö, dér var de færdige med nadvermødet, men så var de så flinke at lave et mininadvermøde hvor Bert Mattson fra højrådet talte til os og han citerede bl.a. et lille vers:

Jeg tror på solen, selv når den ikke skinner.
Jeg tror på kærligheden, selv når jeg ikke føler den.
Jeg tror på Gud, selv når Han er stille.

Fra søndag til mandag boede vi for første (og sidste) gang på campingsplads.

18.00 og 16.30 var vi med i et »stuntshow« det var meget spændende/sjovt at se hvordan vi dansede i »westerndelen« af Skara Sommerland. Vi havde rigtigt fint vejr da vi dansede.

Kl. 12.00 skulle vi danse første gang, derefter kl. 13.30, 15.30, 16.30 og så igen om aftenen kl. 20.00. Det var hårdt men vi er »stolte« af at vores rekord nu er 5 gange dans på 8 timer. Vi prøvede også at køre med toget til Dalton-City, men det var en farlig tur, vi blev nemlig udsat for togrøveri og »smidt« ud af toget og så blev vi sat til at synge for dem. OK, det gjorde vi så.

Onsdag d. 3. august. Vi tog til Göteborg. Da vi ankom kunne vi ikke finde det sted vi skulle mødes med arrangørerne, så vi fik politieskorte, nogle rigtige »rå Miami-vice-fyre«, med solbriller og det hele.

Kl. 22.00 skulle vi optræde i Lerum, hvor EV-erne havde deres stævne. Det blev faktisk også en succes.

Torsdag d. 4. august. Vi dansede 2 gange i et indkøbscenter, hvor vi også blev modtaget godt, om aftenen var vi i Folkets park og danse. Det var ikke så godt vejr, så vi droppede at tage til Lieseberg og »nøjedes« med at hygge os »derhjemme«.

Fredag d. 5. august. Vi stod op og tog hen til kirken. Vi skulle igen danse 2 gange i shoppingcentret, med 1/2 times pause. Om aftenen skulle vi optræde i Lerum igen denne gang dog for **hele** Göteborg stav ... men der er én ting vi har fundet ud af: Göteborg stav er ikke ret stor ... hvis man tager deres fremmøde i betragtning (30-50 mennesker), men OK, det var fordi det lå så langt væk at der ikke rigtigt kom nogle så det var jo bare synd, men det var da godt nok til at de gerne vil ha' os derop igen!!

Imens vi var i Göteborg og omegn, var missionærerne med rundt, og de var helt overraskede over hvor mange kontakter de fik.

Lørdag d. 6. august. Vi dansede for sidste gang på turnéen, og selvom det havde været en lækker og begivenhedsrig tur, hvor vi havde haft det dejligt og sjovt sammen, var det nu befriende at være færdig.

Hørt lørdag da vi spiste frokost og var helt færdige med at danse:

Claus: »Nu ku' jeg godt bruge lidt folkedans!«

Hørt i bussen: »Hvor er jeg glad for at jeg ikke skal være hest mere! (Jolly Jumper)«

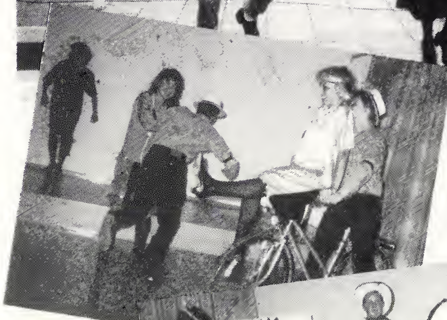
Jeg skal aldrig mere have sorte nylonstrømper på !«

Da vi nåede Andersons hjem igen, stod vore forældre sandelig og tog imod os med velkomstskilt og countrymusik (hjælp) og noget lækker mad.

Det var en dejlig tur!!

AK

Øverst: Ninna og Daniel i deres glade Clognummer. Til venstre: Charleston.

Til højre: Lucky Luke slår til igen og fanger Dalton Brødrene. Nederst: Torvet i Helsingborg.

Barnet der manglede

Gunnel Hedberg

Lad os køre ad den nordre vej hjem,« sagde jeg til min mand, som var i færd med at pakke vognen. Denne »nordre vej« havde altid betydet noget særligt for os, fordi vi kørte den vej, når vi skulle besøge det område i Sverige, hvor min mands forfædre boede i sin tid.

Det var i december måned. En iskold vind fejede henover de tilfrosne marker, så mennesker og dyr holdt sig indendøre. De kedsommelige ståltrådshegn, der indhegnede områderne med vildt, fik mig efterhånden til miste interessen for landskabet bag hegnene. Som jeg sad dér i den varme bil, begyndte jeg at tænke på et tilsyneladende uløst problem i vores slægtshistorie. Ifølge vore familieoptegnelser, var min mands bedstefar enebarn og kom fra et sogn, der hedder Bred. Men jeg syntes at der manglede et eller flere børn i familien. Alligevel fandt jeg intet i arkiverne, som tydede på at jeg havde ret.

Min mand må have tumlet med det samme spørgsmål, for pludselig sagde han: »Lad os for en gangs skyld se om vi kan finde Bred, skulle vi ikke?« Jo - men hvordan i alverden skulle vi kunne finde en landsby, som kunne ligge hvor som helst inden for en radius af 50 km? Vi anede intet som helst om hvad vej vi skulle køre.

»Lad os dreje ned her,« foreslog jeg, da vi kom til et sted, hvor der var en vej mellem ståltrådshegnene. Vi drejede derfor væk fra motorvejen og fortsatte ud af en landevej, som skar igennem en klynge røde hytter med sneklædte træer omkring. Vi kørte igennem den ene landsby efter den anden, og hver gang vejen delte sig, lod vi os lede af vore fornemmelser. Jeg syntes at det blev mere og mere spændende, men da vi havde kørt i 45 minutter sagde min mand: »Synes du ikke hellere vi må spørge en eller anden?«

Jo, det syntes jeg. Det eneste problem var, at der ikke var nogen, som vi kunne spørge. Den iskolde vind holdt folk indendøre. »Næste gang vejen deler sig, kommer vi til et skilt, hvorpå der står Bred. Bare vent, så skal du se,« sagde jeg.

Næste gang vejen delte, stod der et gult skilt hvorpå vi læste: »Bred, 2 km.« Vi jublede. Og da vi først var nået dertil, havde vi intet besvær med at finde kontoret med kirkens arkiv. En kvinde i en tyndslidt sweater kom frem i døren. »Ja?« spurgte hun forsigtigt.

»Undskyld,« sagde jeg, »kunne vi få lov at se nogle af kirkebøgerne igennem? Det tager kun et øjeblik.«

»Nej,« sagde hun kort. »I må først træffe en aftale. Jeg kan ikke stå til rådighed alle døgnets timer.« Hun rystede i den bidende kulde.

»Vi har i mange år ønsket at komme hertil, men det er aldrig før lykkedes os at finde stedet,« sagde min mand, i et forsøg på at blødgøre hendes hjerte.

»Så har I også haft rigelig tid til at træffe en aftale,« sagde hun sejrsstolt, idet hun lukkede døren tættere til, så der kun var en lille revne tilbage. »Jeg er ved at lave frokost,« sagde hun »og desuden er det min fridag.«

Ligesom vi var ved at opgive, åbnede hun pludselig døren og sagde uventet: »OK - kom så ind da - men kun et øjeblik!« Jeg bad indvendigt til, at »et øjeblik« ville være tilstrækkeligt til at finde det vi søgte.

Hun fiskede en kirkebog frem fra hylden inde i det støvede arkiv. Jeg tog min notesbog frem, hvor jeg har navnet på min svigerfars gård stående.

»Disse bøger burde faktisk være sendt ind til hovedarkivet, men jeg har fået lov til at beholde dem et par år eller tre mere,« sagde hun, og satte sig ned i hjørnet af arkivet, så langt væk fra os som muligt. Det var tydeligt at hun ikke havde i sinde at lade os røre disse bøger.

»Her står det,« sagde hun og lirede navnene og fødselsdagene af. Vi måtte to gange bede hende om at gentage oplysningen. Med et suk lirede hun dem atter af. Men der var ingen nye navne imellem. Havde jeg alligevel taget fejl? Hverken min mand eller jeg vovede at bede hende om at læse dem op en fjerde gang. Jeg var skuffet over at vi ikke selv måtte læse det. Hvordan kunne det være, at jeg havde på fornemmelsen at der manglede noget? Hvorfor blev denne tanke ved med at vende tilbage til mig? Jeg lagde nedslået min notesbog tilbage i min taske.

Pludselig så hun på mig og sagde: »Det er forresten interessant. De flyttede i oktober. Det var den uge i oktober, hvor landarbejderne så sig om efter andet arbejde,« forklarede hun. - »Aha,« hun bladede om til side 225! »Meget interessant!«

Vi stirrede på hendes fingre, der skyndsomt vendte bladene i bogen. Nu var hun med. »Stakkels barn,« sagde hun, »hun var ikke ret gammel da hun døde. Se her: Anna Josefina, født den 12. december og død den 26. december.«

Anna Josefina - det barn der manglede!

Nu var kvinden helt forandret. Det var som om, at hun blev lige så rørt over den lille piges skæbne som vi. Hun gennemgik resten af dåbsoptegnelserne, men hun kunne ikke finde noget om Anna Josefina.

»Det var derfor I ikke kunne finde hende i hovedarkivet. Hun er glemt. De interesserer sig ikke for et dødt barn. Jeg tror, at præsten har haft alt for travlt, det var jo trods alt jul ... «

Da hun havde sat bøgerne tilbage i reolen, fulgte hun os til døren. Hun vinkede endda, da vi steg ind i bilen.

»Men glem nu ikke at træffe aftale næste gang,« sagde hun.

Gunnel Hedberg bor i Gøteborg.

Undervisning ved at lytte med hjertet

Et af de største ansvar, folk i de sidste dage har fået, er det som Esajas omtalte, da han sagde:

»(enhver) bortrydde(s) … som med et ord får et menneske gjort skyldigt« (Esajas 29:20-21. Se også 2 Nephi 27:31-32 og Profeten Joseph Smiths lærdomme, s. 147-48).

Tendensen til at dømme overfladisk har faktisk altid eksisteret i den menneskelige natur. Derfor har Herren givet denne befaling:

»Døm ikke (uretfærdigt), for at I ikke skal dømmes. (Men døm retfærdigt)« (Ordene i parantes er tilføjet i Joseph Smiths inspirerede oversættelse af Mattæus 7:2).

Vi sidste dages hellige har fået besked på at »aflægge det naturlige menneske« (se Mosiah 3:19). Dette indebærer, at vi retter alle vore fejl og udvikler evnen til ikke at dømme »efter, hvad øjnene ser, skønner efter, hvad ørerne hører« (Esajas 11:3).

Et af de vigtigste områder, hvor ovennævnte principper virkelig betyder noget, er i undervisningen. Ikke undervisning i snæver forstand, men i det store og hele.

I kirken får vi at vide, at vi allesammen er lærere. Nogle af os underviser i skoler. Mange af os underviser i kirkens klasser. Vi er hjemmelærere for kirkens familier. Vi underviser allesammen vores ægtefælle og vore børn. Vi er kaldet til at undervise ikke-medlemmer i evangeliet. Når alt kommer til alt, så underviser vi altid, hvor vi end er, alle mennesker vi møder, selv om vi ikke ønsker at gøre det.

Hvis vi tænker nærmere over, at vi altid befinder os i en undervisningssituation, 24 timer i døgnet, så forstår vi bedre at undervisningens kvalitet mere er et spørgsmål om hjerte end teknik. Vi kan kun undervise, dersom vi holder af mennesker. Undervisningsteknik hjælper os til at give smukke lektier, kærligheden hjælper os til at ændre folks levevis.

Teknik er naturligvis både nyttig og ønskværdig, men dén alene er kun tomme øvelser, dersom den ikke ledsages af ægte, dyb menneskekærlighed.

Et vigtigt led i god undervisning, er evnen til at lytte. Vi giver somme tider vidunderlige lektier i vores hverdag, ved simpelthen at lytte til dem der trænger til at tale.

Jeg har selv opdaget, hvor vigtigt det er at overvinde den menneskelige tendens til at holde foredrag for lidende mennesker, og i stedet for lytte omhyggeligt til dem, før jeg forsøger at lære dem noget, som de muligvis slet ikke har brug for.

I hele denne proces er vi nødt til at kunne lytte til folks hjerter, fremfor til deres ord.

Vi husker sikkert allesammen tidspunkter, hvor der har været uoverensstemmelser mellem elever, som har sagt omtrent det samme, blot med forskellige ord.

Generationskløfter, samt kulturelle og uddannelsesmæssige forskelle, er en stor del af problemet. For at overvinde sådanne kløfter skal vi kunne lytte til folks hjerter, fremfor den bogstavelige mening i det de siger.

Jeg har lært meget om dette i mine forsøg på at dele evangeliet med mine venner og med mennesker, som jeg mødte på min fuldtidsmission.

Mange af de mennesker, vi møder, »holdes borte fra sandheden blot derved, at de ikke ved, hvor de kan finde den« (L&P 123:12), og de antager politiske, religiøse og filosofiske idéer, mod bedre viden, i håb om at tilfredsstille deres åndelige behov. Sådanne ideologier indeholder sande principper blandet med usandheder. Der findes mange gode mennesker i verden, som oprigtigt tror på mange af sådanne teorier på grund af det positive i dem.

For eksempel forbandt mange unge mennesker i 70-erne yderliggående idéer med retfærdighed, lighed, solidaritet, frihed til at tænke og andre gode principper.

Selv om det er urealistisk at betragte alle mennesker, der håndhæver sådanne ideologier, som storsindede, oprigtige mennesker, så må vi være opmærksomme på forskellene i omgangen med vore medmennesker.

Når vi, i vor indsats for at fortælle andre om evangeliet eller i vore klasser opdager, at vi har nyomvendte eller halvomvendte mennesker, som er delvis under indflydelse af menneskelige filosofier, så kan det være svært at besvare deres spørgsmål. Hvis vi ikke er forberedt kan vi i første omgang reagere irriteret, og det kan føre til ordstridigheder. Det er ikke Herrens måde. Strid har aldrig hørt med til evangeliets plan. »Det er ikke min lære,« sagde den opstandne Kristus til nephiterne, »sådanne ting må afskaffes« (3 Nephi 11:30).

Nogle forveksler ordstrid med vidnesbyrd. Ældste Marvin J. Ashton fra de Tolvs Råd kan ikke gå ind for dette:

»Stridigheder har aldrig ført til fremgang og vil heller aldrig gøre det. DET VIL ALDRIG BLIVE REGNET FOR LOYALITET AT DELTAGE I MENINGSUDVEKSLINGER … Hvor er det dog vigtigt at vide, hvordan man kan være uenige uden at blive ubehagelige.« (Marvin J. Ashton: »No time for contention«, ENSIGN, maj 1978, s. 8. Fremhævelse tilføjet).

Jeg møder ofte mennesker, der stiller mig spørgsmål som disse:

»Hvad gør jeres kirke for mennesker i nød?« »Hvor meget regner I med kvinderne i jeres kirke?« »Hvad gør jeres kirke for verdensfreden?« »Hvorfor tillader Gud så mange lidelser i verden?« »Hvilken rolle spiller farvede mennesker i jeres kirke?«

- og andre tilsyneladende engagerende spørgsmål. Næsten hver gang jeg har

fortsættes side 16

Grunden var den . . .

Pauline Isaksen

Jeg husker den dag som var det i går. Jeg vågnede tidligt, ved at regnen slog blidt mod ruden, og nu lå jeg og stirrede på de mørke skygger i værelset, mens jeg spekulerede på, hvor længe jeg kunne blive liggende, før min dårlige samvittighed tvang mig til at stå op.

Gennem stilheden lød tunge åndedrag, og jeg vendte mig om og kiggede på min missionærkammerat et øjeblik. Hun lå i værelsets anden ende og sov endnu fast, fuldstændig tabt for sine omgivelser. Vi havde arbejdet sammen i tre uger, og var endnu lidt fremmede overfor hinanden, og jeg kunne ikke se nogen mulighed for at det ville blive anderledes. Jeg havde heller intet ønske om det. Missionærlivet var ikke det som jeg havde ventet mig af det, og jeg var glad for, at ugerne gik så hurtigt, for så kunne jeg snart komme tilbage i mine trygge omgivelser, sammen med familie og venner.

Jeg kunne ikke lade være med at spekulere på, hvorfor min himmelske Fader mon havde ønsket at jeg skulle på mission. Jeg havde bestemt ikke selv ønsket mig det, men jeg kunne ikke fornægte det vidnesbyrd, som jeg havde modtaget, da biskoppen kaldte mig ind på sit kontor og foreslog mig at jeg sendte mine papirer ind til missionærafdelingen i Salt Lake City. Og nu var jeg her, i et fremmed land, sammen med en pige som jeg ikke kendte, og jeg kunne med nød og næppe klare én dag ad gangen.

Vækkeuret larmede og forstyrrede mig i min tankegang, og idet jeg rakte hånden ud for at slå alarmen fra, stønnede skikkelsen i den anden ende af værelset - og jeg så min kammerat trække tæpperne højt op over hovedet.

Jeg stod hurtigt ud af min dejlige seng og famlede mig i halvmørke frem til køkkenet. Jeg trak en af træstolene frem, under det tunge træbord, uden at tænde lyset, og satte mig med ansigtet mod komfuret. Det oplyste ur fangede straks min opmærksomhed, idet det frejdigt erklærede at klokken nu var 6.15 - og verden sover endnu, tænkte jeg ved mig selv.

Jeg anbragte albuerne på bordet med hænderne under hagen, og pludselig blev mine øjne fugtige og tårerne begyndte at trille langsomt ned ad mine kinder. Det pludselige følelsesudbrud forbløffede mig. Jeg rejste mig brat og begyndte at gnide kinderne med bagsiden af hånden.

Jeg spekulerede på, hvor meget længere jeg ville være i stand til at bevare det image, som jeg indtil da havde forsøgt at udvise. Var det ærligt fortsat at give andre de høje forestillinger om mig, når jeg i virkeligheden meget hellere ville være derhjemme end på mission? Det var naturligvis umuligt at opgive. Jeg vidste at der var mange mennesker, der betragtede mig som et godt eksempel - med rette eller ej - og hvis jeg rejste hjem nu, så ville jeg skuffe dem dybt - mine forældre, mine venner og måske først og fremmest mig selv. Nej - det var slet ingen løsning for mig at tage hjem! Jeg smilede ved tanken om den ironiske situation. Næh - det var grunden til at jeg ønskede at komme hjem der var kærnepunktet, og det som fik mig til at blive.

Jeg gik tilbage til soveværelset og kaldte på søster Smith, som tumlede ud af sengen og mumlede noget uhørligt om at det var koldt. Vi kom igennem den rituelle morgenbøn og gav derpå hinanden et tomt knus, før vi vendte tilbage til vores senge for at studere, som vi plejede. Lagenerne føltes varme, og det var skønt at smutte ned mellem dem. Jeg trak hurtigt tæpperne op under hagen, for at holde varmen.

Klokken 8.30 tog jeg brusebad, mens søster Smith lavede pandekager til morgenmad. Jeg forsøgte at fundere over de skriftsteder, vi netop havde læst, men mine tanker nægtede at koncentrere sig om noget bestemt, og til sidst gav jeg efter for mine urealistiske dagdrømme, som syntes at være altdominerende i disse dage.

I de 35 minutter, som det tog os at spadsere ud til vort område, læste jeg nogle skriftstedkort, som jeg havde afmærket, i håb om at kunne koncentrere mig om noget mere åndeligt. Jeg læste og læste den samme linie, om og om igen, men mine tanker var urolige, og jeg følte mig forvirret. Jeg kunne simpelthen ikke koncentrere mig.

Formiddagstimerne slæbte sig som sædvanligt afsted, der var kun en fortravlet husmor, som havde tid et øjeblik ved døren, og vi underholdt hinanden med at udveksle morsomme hændelser fra de første måneder af vores mission.

Det blev aften, før vi nåede døren til et rækkehus, hvor der lå 6 huse på rad. Dette hus var malet i en helt anden farve end de øvrige huse. Der var intet der tydede på, at der bag denne dør skulle være et menneske, som ville ændre hele min mission og påvirke mig for livet.

Søster Smith førte ordet, da den gamle dame åbnede døren, så jeg fik et øjeblik til at opfatte skikkelsen foran mig. Hun var lille, næppe mere end 152 cm høj, og jeg vil skyde på at hun var sidst i halvfjerdserne. Hendes hår var hvidt og strøget tilbage fra panden, men det faldt ned, så man kun med nød og næppe anede det nederste af hendes halskæde. Hendes ansigt var præget af alder, og rynkerne om øjne og mund afslørede at hun ofte smilede.

Søster Smith tav, og lige straks troede jeg ikke at den gamle dame havde hørt, hvad hun sagde, for hun stirrede tankefuldt frem for sig. Så vendte hun sig langsomt om, og kiggede med roligt overlæg på mig, og da så jeg hendes øjne for første gang. De var dybtblå, mørke, smukke og fængslende, og det var som om de gennemborede mit hjerte. Det blik sendte hun mig ofte, og det sagde mig mere end mange ord. Hun sagde ingenting, men vendte sig langsomt, og med en yndefuld bevægelse vinkede hun os indenfor. Søster Smith løftede øjenbrynene og så spørgende på mig, og jeg svarede med et skuldertræk, idet vi forsigtigt trådte indenfor.

Værelset var enkelt men elegant møbleret. Der var flere antikviteter og mo-

derne møbler. Overalt på væggene hang indrammede fotografier og mindede hende om fortiden.

Når vi sagde noget til hende, imponeredes jeg over hendes måde at besvare vore spørgsmål på, og det var tydeligt at hendes hjerne stadig var vågen og opmærksom. På et passende tidspunkt i lektien bar jeg mit vidnesbyrd om Jesu Kristi guddommelige mission, og (som så mange gange før) erklærede jeg frejdigt at jeg vidste at han er Guds Søn. Hendes øjne blev smalle og jeg så atter dette blik, der ændrede hendes ansigt, og det var som om hun kiggede dybt ind i min sjæl. Det løb mig koldt ned ad ryggen, da hun stille og roligt spurgte mig om jeg virkelig vidste at Jesus Kristus er Guds Søn.

Det lød faretruende og udfordrende, og jeg svarede hurtigt at jeg naturligvis vidste at han er Guds Søn. Der blev en spændt atmosfære i stuen og vi sad fuldstændigt tavse et øjeblik, indtil søster Smith nervøst brød ind og kom med nogle underlige bemærkninger om møblerne i stuen, som for at lette stemningen. Jeg ønskede desperat, at jeg kunne give mere tydeligt udtryk for mine følelser, men den gamle dame rettede et kort øjeblik sine øjne mod søster Smith og jeg mistede chancen. Jeg irettesatte mig selv i tankerne og bed mig i læben. Vi traf en ny aftale og bad en fælles bøn før vi gik.

Jeg husker ikke så meget mere fra den aften. Det eneste, jeg kunne tænke på, var de gennemborende, blå øjne og det udfordrende spørgsmål. Den nat lå jeg vågen i min seng og tænkte over mit vidnesbyrd om Jesus Kristus, og jeg indså pludselig med rædsel, at jeg faktisk ikke vidste om Jesus var Guds Søn. Tanken gjorde mig både forskrækket og nedtrykt, og jeg begravede mit hoved i puden, mens jeg kæmpede for at holde vredens og skuffelsens tårer tilbage. Jeg gjorde nogle synkebevægelser, men klumpen i min hals blev større og større, indtil jeg ikke længere kunne holde styr på mine følelser og begyndte at snøfte - først langsomt og derpå hurtigere og hurtigere, indtil jeg nåede det punkt hvor jeg måtte overgive mig. Den nat græd jeg mig i søvn, for første gang siden jeg var barn.

Jeg var min himmelske Fader taknemmelig for søvnens magiske kraft til at forny sjælen. Da jeg vågnede den næste morgen, vendte begivenhederne fra den foregående dag langsomt tilbage i min bevidsthed, og jeg besluttede mig til nu og her, at finde ud af om Jesus Kristus virkelig var Guds Søn, som han hævdede at han var, og som jeg troede han var.

De næste par uger brugte jeg hvert eneste øjeblik, jeg havde tilovers, til at læse og studere Kristi liv, og for første gang i mit liv lærte jeg at betragte ham som en virkelig person. Det var vidunderligt! Jeg begyndte at forstå, at han havde spist, sovet og grædt. Han følte smerter og angst og han led sult, tørst og blev udmattet. Tidligere betragtede jeg ham kun som en gud, urørlig og lidt urealistisk, men nu forstod jeg, at han havde levet som et menneske, han havde lidt utroligt meget, og alligevel opgav han aldrig.

Jeg begyndte oprigtigt at faste og bede til min himmelske Fader, for at lære sandheden at kende. Mit forhold til ham blev mere personligt og realistisk end nogensinde før, og det påvirkede alt hvad jeg gjorde. Da jeg erkendte Frelserens store kærlighed, blev min evne til at nære kærlighed større. Jeg blev mere betænksom og venlig mod mine omgivelser, blandt andet søster Smith, og vi begyndte at kommunikere med hinanden med en speciel kærlighedens ånd. De lange kedsommelige dage forekom mig snart alt for korte til, at jeg kunne nå alt det, som jeg ønskede at gøre.

Vi besøgte fortsat den gamle dame, og hendes vidnesbyrd om kirkens sandhed voksede lidt efter lidt. Så, en kold vinterdag, hvor vi sad omkring hendes kakkelovn med hver sit krus dampende, varm chokolade, vendte hun sig igen om imod mig og spurgte, om jeg vidste at Jesus Kristus er Guds Søn. Jeg undgik bevidst hendes blik, og stirrede et øjeblik ind i de blå og gyldne flammer. »Nej, jeg ved det ikke endnu,« svarede jeg ærligt, »men jeg føler at jeg er meget tæt på at få svaret.« Jeg så op, og mit svar syntes at behage hende, for hun nikkede et par gange og blinkede smilende og overbevisende til mig.

Da jeg satte kruset til mine læber, for at drikke det sidste af den varme chokolade, fortalte hun os, at vor himmelske Fader havde forsikret hende om at Joseph Smith var en profet, og derfor ønskede hun nu at blive medlem af Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige.

Tre dage efter hjalp jeg hende ned i det kolde vand, ad den smalle trappe til dåbsbassinet. Broderen, der døbte hende, hviskede et par trøstende ord, hævede sin arm i en ret vinkel og bad dåbsbønnen, idet han bøjede hovedet ærbødigt. Han sænkede hende forsigtigt ned i det velgørende, rensende vand, og bragte hende frem til nyt liv, mens jeg ugenert gav los for mine glædestårer. Hun vendte sig, idet hun gik op af vandet, og jeg kunne se, at hun også græd, og da jeg lænede mig frem for at tage hendes hånd, kiggede hun et øjeblik på mig med disse smukke øjne, som jeg var kommet til at holde så meget af, og hendes smalle læber formede en stille tak.

Der gik tre uger, og så fik jeg en nyhed. Jeg havde travlt med at lave mad i køkkenet, da telefonen ringede og jeg hørte søster Smith tage den. »Nej, hvornår?« Jeg løb ud i gangen og spurgte hvad der var sket, skønt jeg allerede vidste det inderst inde. Søster Smith lagde telefonen, vendte sig om imod mig og slog armene om mig: »Hun er død!« sagde hun, »hun er død!« Vi stod med armene om hinanden i lang tid, uden at sige et ord, mens vi hentede styrke hos hinanden. Jeg kunne ikke græde.

De næste par dage, inden begravelsen, havde vi svært ved at koncentrere os om vort arbejde. Mit hjerte var knust, jeg holdt så meget af hende, og efter at hun var død, spurgte jeg atter og atter Gud: »Hvorfor? Hvorfor?« Så en aften mens jeg bad, fik jeg endelig luft for mine følelser. Jeg smed mig på sengen og mærkede hvordan de brændende varme, helbredende tårer løb ned ad mine kinder. Jeg lå længe - helt udmattet og udtømt. Ganske langsomt mærkede jeg hvordan tomheden inden i mig begyndte at forsvinde, og en ny følelse betog mit hjerte. Jeg forsøgte at beskrive den for mig selv: »Trøst?« Nej, det var ikke helt det. »Varme?« Ja måske, men ikke helt, og så vidste jeg hvad det var, det var

fortsættes side 16

Undervisning ved at . . .

oplevet dette, er jeg straks begyndt at fortælle spørgeren, hvor godt jeg forstår hans gode menneskelige følelser. Og det er ikke kun påtaget fra min side. Det er noget som jeg oprigtigt talt har følt, fordi jeg har lyttet til den pågældendes hjerte, selv om ordene måske lød lidt barske.

Når det er lykkedes mig at etablere en sådan hjerte-til-hjerte kontakt, har jeg virkelig kunnet kommunikere, uden at nogen af os har indtaget denne forsvarsposition. Det lykkedes ikke altid at reagere positivt, fordi alle har deres handlefrihed, men det sker meget ofte at folk har forstået mine svar på deres spørgsmål.

Abraham Lincoln har givet denne forklaring på en sådan fremgangsmåde:

»Hvis du vil vinde et menneske for din sag, må du først overbevise ham om at du er hans ven. Heri ligger en dråbe honning, der går lige til hjertet, som er hovedvejen til sund fornuft. Og når du først har vundet indpas, vil du opdage, at det ikke er så svært at få ham til at dømme din sag retfærdigt, hvis din sag overhovedet er retfærdig« (Citat fra en avisartikel i en pjece, udgivet af Roms mission, Italien 1973).

En vigtig del af god undervisning er at lytte til folks hjerter i stedet for til deres mund. Det er ikke kun et spørgsmål om teknik. Vi må ændre sindelag for at kunne gøre det.

Casimiro Matino, der bor i Sassari, Italien, var en af vinderne i den europæiske konkurrence.

Grunden var den . . .

kærlighed! Det var som om, at denne kærlighed rislede ind i enhver muskel, hver en åre og pore i hele min krop. Jeg blev opfyldt af kærlighed over det hele, og det var som om den fyldte hver eneste krog i stuen. Pludselig følte jeg mig kraftigt inspireret til at læse i Bibelen. Jeg tog min skindindbundne bibel og lynede hurtigt lynlåsen op. Nu var jeg spændt og bladrede igennem Bibelen, uden at vide hvad jeg ledte efter, men jeg var sikker på, at jeg ville finde et svar et eller andet sted i bogen.

Så så jeg det! Jeg læste det atter og atter, og for første gang forstod jeg hvordan Joseph Smith måtte have følt det, da han læste Jakobs løfte. Mit hjerte og mine tanker bekræftede det, og jeg vidste at det var sandt: »Jeres hjerte forfærdes ikke!« sagde Frelseren. »Tro på Gud, og tro på mig.« Jeg læste videre: »I min Faders hus er der mange boliger. Hvis ikke, havde jeg sagt jer det; thi jeg går bort for at gøre en plads rede for jer. Og når jeg er gået bort og har gjort en plads rede for jer, kommer jeg igen og tager jer til mig, for at hvor jeg er, dér skal også I være.« (Johannes 14:1-3).

Den aften faldt jeg i søvn med en rolig og sikker viden, om at Jesus Kristus er Guds Søn, at han elsker mig, at han elskede den gamle dame, og at han havde bragt hende hen et sted, hvor hun kunne berede sig til i den sidste ende at være sammen med ham.

Ved begravelsen den næste dag kom hendes datter hen til mig: »Min mor holdt så meget af dig,« sagde hun stille og bedrøvet. »Hun ønskede, at du skulle have denne her. Det var noget af det kostbareste hun ejede.« Jeg strakte hånden frem og hun lagde forsigtigt en smuk guldkæde i min hånd. Jeg genkendte den øjeblikkelig, for hun gik altid med den. Hun fortalte os engang, at hun havde båret den om halsen i over 50 år, for at smykke sig, fordi den mindede hende om en åndelig oplevelse i hendes ungdom, en oplevelse som betød meget for hende. Vi spurgte hende aldrig hvad det var, for vi vidste, at hun ville have fortalt os det, dersom hun ønskede at vi skulle vide det, men når som helst hun nævnte det, sendte hun mig altid dette uforglemmelige blik, og jeg har ofte fornemmet, at jeg en dag ville forstå det.

Det var nu ni måneder siden, og jeg var på vej hjem i flyvemaskinen. Lystavlen gjorde os opmærksom på, at vi skulle spænde sikkerhedsbælterne, og stewardessen kontrollerede hurtigt at alle havde fulgt instruktionnen.

Mens hjulene fo'r henover startbanen, stak jeg hånden ind under min uldne frakke og følte efter den varme, guldindfattede medaljon. Jeg tror aldrig nogensinde at nogen gave vil få så stor betydning som denne enkle medaljon. Idet jeg drejede låsen en omgang, delte medaljonen sig i to ovale stykker. På venstre side sad et billede af Frelseren - han så smuk, majestætisk og ophøjet ud - og på højre side var indgraveret: »Johannes 17:3«. Jeg lukkede lige så stille mine øjne. Jeg behøvede ikke at åbne min bibel, for jeg vidste nøjagtigt hvad der står i dette skriftsted, og nu forstår jeg bedre end nogensinde at »dette er det evige liv, at kende dig, den eneste sande Gud, og ham, som du har sendt, Jesus Kristus«.

Pauline Isaksen bor i Oslo og er én af vinderne i den europæiske konkurrence om den bedste historie i 1986.

Søstermissionærer i radio

Bornholm

Missionærerne Julie Ann Stubs og Bonnie Lelece McLarrin som er missionærer i Danmark var fornylig med i en radioudsendelse, hvor de sang en duet. De har også været omtalt i den lokale avis og artiklen indeholdt bl.a. noget om deres tro på Kirken. I artiklen fortalte journalisten også at der er ca. 30 medlemmer i den lokale gren med Franz Bøving som grenspræsident. De to søstermissionærer udtrykte at missionering styrker dem, og at det styrker deres vidnesbyrd.

Svar på månedens spørgsmål:

De to hænder der griber hinanden betyder venskab og loyalitet blandt de hellige og at vi er ét med Herren. Kilde: 1980 Church Almanac, Deseret News, SLC 1980.